PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

DAILY اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۱۶۹

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

دوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۶۹ مه گڼه، پر له پسې ۲۲۴۳ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د لیندۍ ۶ مه - د یک شنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ ق محرم الحرام ۲ مه د ۲۰۱۱ د نومبر ۲۷ مه

د ناټو ځواکونو ۲۵ تنه پاکستاني پوځیان ووژل

پاکستان پرون وروسته له دې چې د دغه هیواد د چارواکو په وینا د ناټو هیلي کوپټرو د پاکستان په خاوره کې په بمباري کې پنځه ویشت پاکستاني پوځیان ووژل، افغانستان ته د ناټو اکمالات بند کړل.

د پاکستان پوځ وایي د ناټو هیلي کوپټرې ورمه شپه د افغانستان له خاورې پاکستان ته ورواوښتې او په مومند ایجنسۍ کې یې یوه پاکستانۍ سرحدي پوسته بمباري کړه.

تراوسه پورې ناټو ځواکونو د دې حملې په اړه څه نه **۳مخ**

بلاخره د ولسي جرګې د نهه میاشتني صبر کاسه نسکوره شوه!

ولسي جرګې ته د حکومت له خوا د شنبې په ورځ د درې پستونو کاندیدان ورپیژندل شوي وو، چې د دوی راتلونکي کاري پلانونه جرګې ته تشریح کړي.

د افغانستان د ملي امنیت عمومي ریاست ته کاندید رحمت اله نبیل د افغانستان بانک عمومي ریاست ته کاندید نوراله د لاوري او د اساسي قانون د څار د کمېسیون غړیتوب ته کاندید عبدالمنیر دانش وتوانېدل، چې د دوی د کاري پلانونو له تشریح کولو وروسته، د ولسي جرګې د اکثرو غړو موافقې رایې خپلې کړې.

په مقصد ورپیژندل شوي وو.

په دې ورځ د ولسي جرګې له دوه سوه نهه څلوېښتو غړو له جملې څخه دوه سوه نهه ویشت تنه حاضر وو.

رحمت اله نبیل **۳مخ**

په کابل په هوایي ډګر کې د یوه خبري اژانس د لکونو ډالرو تلویزیوني وسایل ورک شول

د کابل له نړیوال هوایي ډګر څخه د سلګونو زرو امریکایي ډالرو په ارزښت د یوې امریکایي موسسې تلویزیوني وسایل تري تم شوي دي.

دغه اداره انټرنیوز نومیږي چې په افغانستان کې د مطبوعاتو د ملاتړ رول لوبوي.

د دغې اداري د تدارکاتو د برخې یوې سرچینې چې نه یې غوښتل نوم یې واخیستل شي پرون وویل چې د دوی د څه باندې ۶ لکو امریکایي ډالرو په ارزښت هغه وسایل چې په افغانستان کې یې د یو شمیر تلویزیوني چینلونو د جوړلو لپاره له دوبۍ او سنګاپور څخه راوړي وو، د کابل هوایي ډګر ته له رارسېدو وروسته تري تم شوي دي.

د سرچینې پر وینا چې د کابل له هوایي ډګر څخه د بهر نیو غلو له لوري د مالونو لوټ ناشونې خبره ده، ځکه چې په سلګونو تنه پولیس، د ملي اردو او امنیت کسان یې ساتنه کوي.

د دغې سرچینې پر وینا چې دوی د څه باندې اووه ملیونو امریکایي ډالرو په ارزښت د تلویزیوني خپرونو د لیږدونکو، مونیټورونو، انټنونو، میکسرونو، ایډیټ باکسونو او کامرو یوه محموله له دوبۍ څخه راوړې وه، خو د کابل د هوایي ډګر ګمرک ته له رارسېدو سره سم یې ځینې سامان، چې تر ټولو قیمتي دي، وړل شوي دي. **۳مخ**

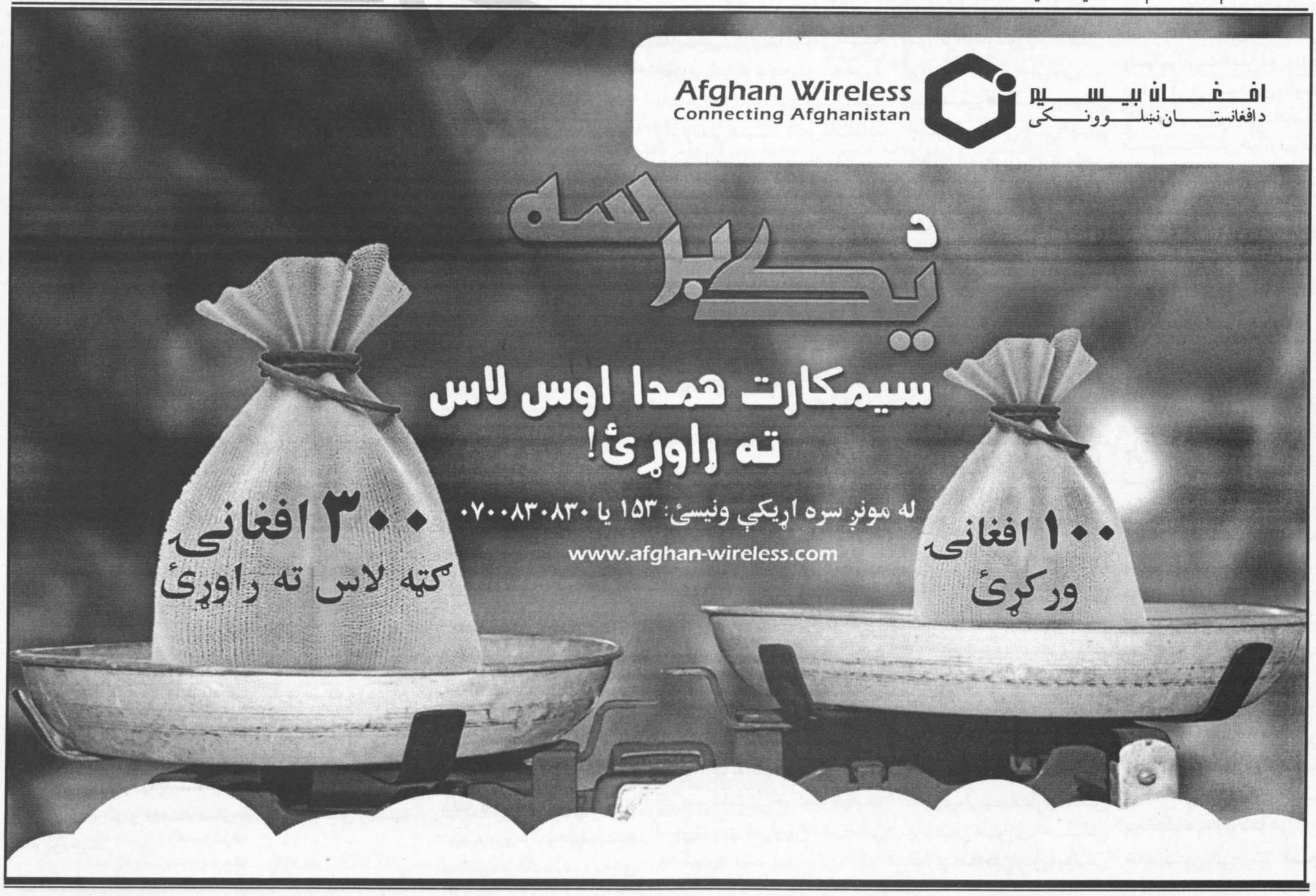

د لوی او بښونکي خدای ﷻ په نامه

سرمقاله

آیا شیوهٔ سرپرست وزیری پایان می یابد؟

نماینده گان ولسی جرگه روز گذشته در یک اقدام به سه تن از رییسان پیشنهادی حکومت رای اعتماد دادند. این نامزدان هر یک رحمت الله نبیل نامزد رییس برای ریاست عمومی امنیت ملی، نورالله دلاوری نامزد رییس برای ریاست دافغانستان بانک و منیر دانش عضو کمیسیون نظارت بر قانون اساسی بودند که همهٔ شان توانستند، به آسانی از فلتر ولسی جرگه برآیند.

سال گذشته هنگامی که نامزد وزیران آقای رییس جمهور کرزی به ولسی جرگه پیشنهاد گردید، این روند جنجال آفرین شد؛ چنانکه تمام کابینهٔ حکومت به خاطر اخذ رای اعتماد چندین مرتبه به ولسی جرگه پیشنهاد گردید که هر مرتبه در کنار اینکه چند تن آنها می توانستند، رای اعتماد را به دست آورند، شماری از آنها نیز، به این مامول نایل نمی گردیدند؛ از همین رو است که تعدادی از وزرا هم اکنون نیز، سرپرست هستند و از تقریبا دو سال به اینسو تحت همین عنوان در بلندترین پست های دولتی انجام وظیفه می نمایند.

با توجه به تنش های اخیری که بین حکومت و پارلمان به وجود آمده بود؛ به ویژه در مورد رویکردهای زنجیره یی حکومت پیرامون نماینده گان معترض و به تعقیب آن، تدویر لویهٔ جرگهٔ عنعنوی که نماینده گان ولسی جرگه آنرا فاقد مشروعیت حقوقی و قانونی می پنداشتند، چنین تلقی می شد که نماینده گان ولسی جرگه در کمین بوده و حتما با عدم تایید مقام های پیشنهادی حکومت، در پی انتقام خواهند بود، اما رویداد دیروزی ثابت ساخت که روندهای بازی ها تغییر کرده و اکنون ولسی جرگه به ویژه هیات اداری آن در تبانی با حکومت گام برمی دارد. از همین رو است که در این اواخر، برخی از نماینده گان، رییس ولسی جرگه و دیگر اعضای هیات اداری این مجلس را متهم به بی کفایتی و عدم تصمیم گیری درست نموده بودند و خواهان کنار زدن آنها از این مقام بودند.

به هر حال، ما در پی این نیستیم که این تنش تداوم یابد، خواهش ما این است که حکومت و ولسی جرگه با کنار گذاشتن این بازی ها، منافع ملی و کشوری خود را مطمح نظر قرار داده و به امور کشوری و مردمی رسیده گی نمایند. هم اکنون تقریبا نیمی از وزیران حاضر در کابینه سرپرست بوده که این روند، اگر خود نوعی پشت پا زدن به قانون پنداشته می شود، از سوی دیگر، به نحوی مانع تطبیق و پیشبرد برخی برنامه ها در اداره نیز گردیده که زیان اصلی آنرا بازهم در قدم اول مردم ما حس می کنند؛ امید حکومت با معرفی سرپرست وزیران باقی مانده به ولسی جرگه، هر چه عاجلتر اقدام نموده و نماینده گان ولسی جرگه نیز، بادرنظرداشت منافع مردمی و ملی در پرتو واقعیت های کنونی در این راستا گام بردارند.

د امنیتي مسوولیتونو د لېږد دویم پړاو او پر وړاندې یې، پرتې هیلې، خنډونه او ننګونې

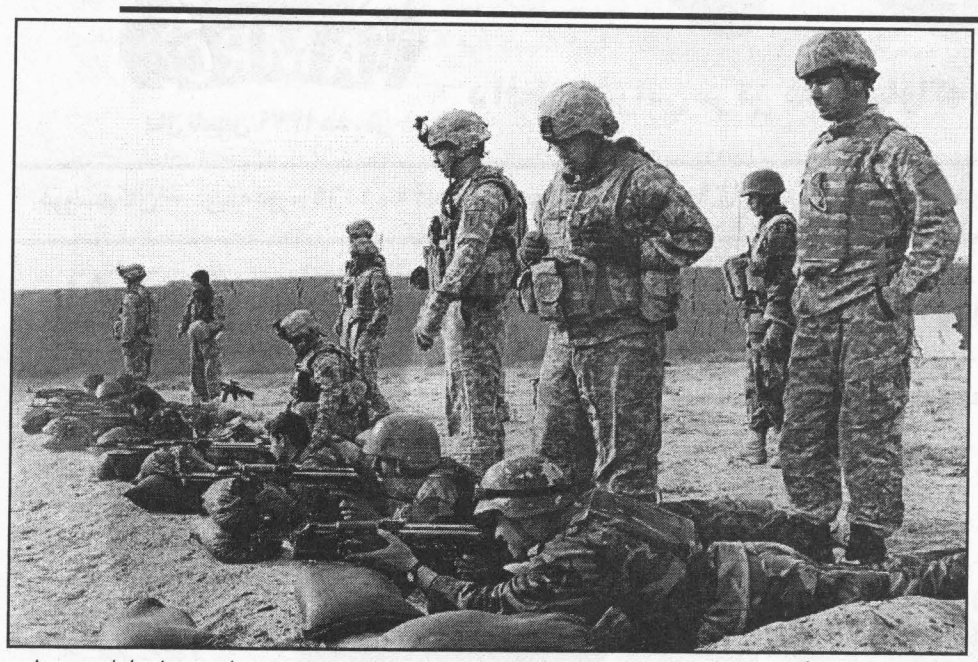

جمهور رییس حامد کرزی به په راتلونکې اوونۍ کې د افغانستان کورنیو امنیتي ځواکونو ته د امنیت د سپارلو د پروسې د دویمې مرحلې د پیل اعلان وکړي.

پنجشېر او بامیان په بشپړ ډول، د کابل ولایت زیاتې برخې، د هرات ښار، لښکر ګاه، مهترلام او مزار شریف هغه ځایونه دي چې د امنیت مسوولیت یې افغان لوري ته سپارل شوی دی.

افغان ځواکونو ته د امنیت د تینګولو د مسوولیت د سپارلو د پروسې اوله مرحله د روان کال په جولای کې پیل شوه.

تمه ده چې، پر دې اساس به د ۲۰۱۴ کال تر پایه د ټول افغانستان د امنیت مسوولیت له نړیوالو ځواکونو، افغان امنیتي قواوو ته وسپارل شي.

جمهور رییس حامد کرزی ښاپي رسما، په نوې اوونۍ کې، د هغو سیمو نومونه اعلان کړي چې د امنیتي چارو مسوولیت په کې له نړیوالو ځواکونو افغان لوري ته سپارل کېږي.

خو د مخکنیو خپرو شویو رپوټونو پر اساس ویل کېږي چې د میدان ښار، د بهسود و مرکز او د بهسود و د لومړۍ برخې ولسوالۍ امنیت به په دویم پړاو کې افغان ځواکونو ته وسپارل شي.

د میدان ورد ګو د والي ویاند وویل چې په دې اړه پرېکړه نه ده وروستۍ شوې ځکه اول باید دا معلومه شي چې خلک څه غواړي: ډاکټر اشرف غني احمدزي له ببلابېلو قشرونو سره که هغه ولسوالان دي، که هغه اداري ریسان، که قومي مشران دي، که د ولایتي شوراګانو او محلي شوراګانې دي، که محصلین او یا ښځې دي، هغه شکونه او نظریات چې خپله ولسونه یې لري، د انتقال د پروسې په اړه له دوی شریک کړي تر څو په خپله له خلکو واوري چې په کوم ځای کې خلک د انتقال پروسې ته اماده دي او دغه پروسه تر کومه حده د خلکو له ملاتړ سره مخ کېږي.

د امن د ټینګېدو هیلې

د میدان ورد ګو د پولیسو او عسکرو له ورتګ سره به په دې ولایت کې امن ټینګ شي؟

که په عمومي ډول په ټول افغانستان کې دې مسئلې ته وګورو نو ایا هرې سیمې ته د سیمې د خپلو پولیسو او عسکرو استول به د امنیت له ټینګښت سره مرسته وکړي؟

په دې اړه د افغانستان د ستراتیژیکو مطالعاتو د مرکز مشر عبدالغفور لېوال په دې نظر دی: "په دې مسئله پخوا هم فکر شوی دی. د سیمې پولیس قومي ملیشه ګانو ته ورته کېږي چې پخوا یې افغانستان یوه ترخه تجربه لري. د یوه خاص قوم ملیشه به وو او هغوی به تر ډېره حده د خدمت پر ځای به یې جنایت کاوه. مور نه غواړو چې افغانستان یو وار بیا د قومي ملیشه جوړونې خوا ته بوځو. دویمه خبره داده چې مور وایو ملي پولیس، ملي اردو او ملي امنیت. د دې مانا داده چې د ټول افغانستان د بیلا بیلو ژبو، قومونو او ولایتونو خلک به په کې وي او دا باید واقعاً یو ملي جوړښت وي چې د ټول افغانستان نماینده ګي وکړي. د دې وظیفه یوازې او یوازې د امنیت او نظم ساتل دي.

رپوټونه وایي چې د پکتیکا دوازه خوا، ورمې او تروې ولسوالیو امنیت به هم په دویمه مرحله کې افغان ځواکونو ته وسپارل شي.

د پکتیکا والي وایي چې سیمې ته د ږلېږل شي تر څو د دې ولسوالیو ته لارې خلاصې وساتل شي: مور چې د کومو ولسوالیو امنیت افغان ځواکونو ته سپارو دغه ټول مسایل به په نظر کې نیول کېږي، یانې د هغو ولسوالیو راتلونکي او د خلکو ستونزې... د پلان او پروګرام سره سم به امنیت افغاني ځواکونو ته سپارو... بیا به ستونزې ځکه نه وي چې زمور د امنیتي ځواکونو ظرفیت لوړ شوی دی او ورځ تر بلې ښه کېږي.

افغان چارواکي وایي چې په دویمه مرحله کې، له شنډنداو چشت شریف ولسوالیو پرته، د هرات د زیاتو سیمو امنیت به هم افغان ځواکونو ته وسپارل شي.

د هرات د ولایتي شورا رییس ډاکټر عبدالظاهر وویل چې د ناټو د ځواکونو وتل به ستونزې لا زیاتې کړي. ده وویل چې پولیس او ملي اردو باید عصري وسلې ولري.

د رویټر اژانس په وینا، امریکا له ۲۰۰۲ کال راهیسې لږ تر لږه ۲۷ میلیارده ډالر د افغان ځواکونو پر روزنه او تجهیز مصرف کړي دي، تر څو د مسوولیت د انتقال پروسه کامیابه او عملي شي.

یو شمیر امریکایي پوځي چارواکي وایي چې افغان ځواکونه د پخوا په پرتله اوس هم تر ډېره حده بنه روزل شوي دي او هم بنه تجهیز دي خو لا هم اندیښنې موجودې دي.

خو په کابل کې د پوځي چارویو کارپوه محمد اسحق اتمر د پولیسو او اردو لپاره د عصري وسلو د رلودل ضروري ګڼي خو په عین حال کې د خلکو د ساتنې لپاره د امنیتي ځواکونو پر اخلاقي تعهد زیات ټینګار کوي.

دی وایي افغان امنیتي ځواکونه یوه اخلاقي تعهد او د وطن پرستۍ احساس ته اړتیا لري او باید له اجیر حالت څخه وایستل شي: دا دوه دری کاله چې پاتې دي، ډېر مهم کلونه دي. خبره داده چې زمور دا پولیس او اردو هغه مسلکي خلک نه دي... دا اخلاق غواړي. تربیه غواړي، وطن پرستي غواړي. احساس غواړي. هغه ملي اردو یا پولیس چې په اجیر ډول راغلې وي، له هغوی سره دا احساس کم دی. دا تربیه ورسره کمه ده. احساس د وطن پرستۍ یې کم دی. تاسې به اوریدلي وي کله چې په سیمو کې مثلا د وی ته معاش نه رسېږي یا ډوډۍ او غذا نه رسېږي، دوی خپله وظیفه پرېږدي او ځي...

د بناغلي اتمر په وینا د یوه معتبره، مهذب او بنه روزل شوي امنیتي ځواک د رلودلو لپاره لسهاوو کلونو وخت ته اړتیا ده.

د امنیتي مسوولیتونو د انتقال د پروسې په دویمه مرحله کې د هلمند د ناوې او نادعلي ولسوالیو امنیت افغان لوري ته سپارل کېږي. خو د دې ولایت په هغو سیمو کې چې د امنیت مسوولیت افغان ځواکونو ته سپارل شوی دی وضعیت څنګه دی؟

د بیلګې په ډول به لښکر ګاه را واخلو. له دې ښاره هره اوونۍ د وسلوالو غلاوو، د خلکو د تښتول کیدو، د کورونو د تلاشۍ او ځورولو په شمول لسهاوو رپوټونه خپرېږي.

د هلمند امنیه قوماندان ازادي راډیو ته وویل چې دوی تیار دي چې حتی د ټول ولایت امنیتي مسوولیت واخلي.

خو په ولسي جرګه کې د کندهار د خلکو وکیل خالد پښتون د هلمند په شمول په هغو ټولو ولایتونو کې چې د امنیت وضعیت په کې نازک دی، د انتقال له پروسې سره مخالفت څرګندوي.

خالد پښتون وهرله لري چې که دا پروسه له وخت څخه مخکې عملي شي، ښاپي د امنیت په برخه کې د تیرو څو کلونو پرمختګونه په اوبو لاهو شي.

خالد پښتون وایي: زمور ۳ مخ

د امنیتي مسوولیتونو د لېږد ...

وېره دا ده چې افغاني قواوې له یوې خوا یې تعداد کم دی او له بلې خوا څخه هغه جنګي لوازم چې باید دوی ته ورکړ شوي وای - نه لري. خدای مه کړه هغه لږه اندازه امنیتي ځواکونه چې په کندهار کې موجود دي، په تنهایۍ و نه توانېږي چې هغو عملیاتو ته چې په هغو کې د شپې او یا د ورځې له خوا پر ولسوالیو او ښارونو حملې کېږي، د هغوی تعداد زیات شي او مورږ ونه توانېږو چې د هغوی مخنیوی وکړو.) د ولسي جرګې د دفاعي چارو کمېسیون وایي چې که د **امنیت د سپارلو پروسه په ډېر** دقیق ډول عملي نه شي ښایي ناوړه عواقب ولري.

دوی وایي په هغو سیمو کې چې امنیت سپارل کېږي باید د بیارغونې، د ځلکو د اقتصادي ثبات، د ظرفیتونو لوړولو او د قضایي ارګانونو پیاوړي کیدو ته پاملرنه وشي. د افغانستان د ستراتیژیکو مطالعاتو د مرکز مشر عبدالغفور لېوال هم په دې باور دی چې د دې پروسې د بریالیتوب لپاره باید د ځلکو اقتصاد ښه شي: زما لپاره تر ټولو مهم او اول ټکی دا دی چې مورږ په هر قیمت چې کېږي د ملت او حکومت ترمنځ فاصله له منځه یوسو.

په دویم قدم کې زما په نظر، د امنیت اقتصادي بستر ډېر ضرور دی. تر هغو پورې چې د افغانستان ځلکو ته شغل ایجاد نه کړو تر هغو پورې چې د افغانستان د ځلکو په ژوند کې له اقتصادي پلوه بدلون را نه ولو او تر هغو پورې چې مورږ له اقتصادي پلوه په پښو ونه درېږو زه فکر نه کوم چې په امنیتي وضعیت کې به بدلون راشي. مورږ باید خپل ملي امنیت ځواکونه یوازې د اجیروالي په حال کې ونه ساتو. دوی ته یوه ملي روحیه هم ورکړو.

په افغانستان د ناټو ملکي استازی سایمن ګیس وویل چې د مسوولیتونو د سپارلو د پروسې اولې مرحلې څرګنده کړه چې افغان ځواکونه د امنیت د اخیستلو ته تیار دي او په سپارل شویو سیمو کې د پام وړ پرمختګونه شوي دي.

د ناټو ځواکونو ۲۵ تنه ...

دي ویلي خو مخکې د ناټو مقاماتو په ځلونو ویلي چې په افغانستان کې د دوی پر پوستو له پاکستاني پوستو څخه بریدونه کېږي او عموماً سخت دریځي په افغانستان کې له حملو وروسته د پاکستاني پوستو لور ته تښتي. په خیبر دره کې د پاکستان د مرکزي حکومت یوه چارواکي مطهر حسین وویل چې د مرکزي حکومت په امریې له دې لارې افغانستان ته د ناټو د اکمالاتي کاروانونو مخه نیولې ده او د ناټو په وسایلو بار لارۍ ببرته پېښور ته لېږل شوي دي. رویټرز خبري اژانس ته یوه بل پاکستاني مقام ویلي چې د ناټو د امکالاتي کاروانونو مخه یې په امنیتي دلایلو بنده کړې ده.

په کابل په هوایي ډګر کې د ...

د دغې سرچینې په وینا د میدان پولیسو هم ورته ویلي چې دوی په دې برخه کې ملامت نه دي، ځکه دا د بهرنۍ موسسې یې په خپله وساتي.

د تاند وېښپانې د راپور له مخې، تر اوسه نه ده معلومه چې دا سامان چاوړی، خو یاده موسسه انټر نیوزد کابل د هوایي ډګر پر پولیسو شکمنه ده.

بلاخره د ولسي جرګې د نهه ...

دوه سوه اته رایې، نورالـه دلاوري یوسلو دري اویا او عبدالمنیر دانش یوسلو پنځه پنځوس رایې ترلاسه او بریالي وګڼل شول.

د ولسي جرګې رییس عبدالرووف ابراهیمي د دوی درایو له شمېرلو وروسته دغه بری داسې اعلان کړ: "محترم انجنیر رحمت اله نبیل د دوه سوه اته رایو، محترم نورالـه دلاوري د یوسلو دري اویا او محترم عبدالمنیر دانش د یوسلو پنځه پنځوس رایو په خپلولو وتوانېدل، چې د جرګې باور حاصل کړي."

په لومړي سر کې دري وارو کاندیدانو د دوی تجربې او کاري پلانونه جرګې ته تشریح کړل او ژمنې یې وکړې، چې د بریالیتوب په صورت کې به د دوی په پستونو کې شته ستونزې له منځه وړي او د چارې د پرمختګ لپاره صادقانه هلې ځلې کوي.

ولسي جرګې له کابو نهو میاشتو راهیسې تاکید کاوه، چې حکومت دوی ته پر دولتي مهمو پستونو د سرپرستو پرځای اصلي کاندیدان ورمعرفي کړي.

د ولسي جرګې په تیره دوره کې، د حکومت له خوا یوشمېر وزارتونو ته کاندیدان درایو په اکثریت رد کړي وو او داځل هم داسې انګیرل کیدله، چې کواګې، د ولسي جرګې اکثره غړي به دغو کاندیدانو ته د باور رایې ورنه کړي.

افغان کارپوه کبیر رنجبر د ولسي جرګې دا اقدام ستایي، خو وایي فکر نه کوي، چې له کاندیدو وزیرانو سره دومره ساده عمل وکړي. دی وایي: "فکر کوم ولسي جرګه غواړي، له اجراییه قوې سره روابط ښه کړي، خو دا فکر نه کوم، چې جرګه وزارتونو ته د کاندیدو وزیرانو په هکله دومره ساده عمل وکړي، بیاهم د ولسي جرګې دغه اقدام ستایم."

ولسي جرګه وایي، دمګړی د حکومت "اوه وزارتونه" د سرپرستانو له خواداره کېږي او حکومت باید ژر تر ژره یاد **پستونو ته کاندیدانو معرفي کړي.**

همدارنګه دوی د دستر محکمې د رییس، د دې محکمې د درېیو غړو او لوی څارنوال په هکله وایي، چې وخت یې پوره او حکومت د دې پرځای نور کسان وټاکي.

دازادي راډیو د راپور له مخې، د ولسي جرګې له بیا بیا غوښتنو سره سره تراوسه په دې هکله اقدام نه دی شوی، خو حکومت وایي، په لږه موده کې به ولسي جرګې ته، د یادو پستونو لپاره کاندیدان ورمعرفي شي.

سه محافظ کمپنی امنیتی در لوگر کشته شد

در نتیجه انفجار یک حلقه ماین در شهر پل علم، سه کارمند کمپنی امنیتی خصوصی کشته شد. دین محمد درویش سخنگوی والی لوگر گفت که شام دیروز، یک عراده موتر سرف کمپنی خصوصی امنیتی با ماین ریموت کنترول در منطقه تندان شهر پل علم برخورد کرد.

به گفتهٔ وی در این انفجار؛ سه تن از سرنشینان این موتر کشته شده و به مردم ملکی کدام تلفاتی وارد نشده است. درویش اظهار داشت که این ماین، از سوی مخالفین در منطقه جاسازی شده بود. سمونوال محمد جان عابد آمر امنیت قوماندانی امنیه لوگر در گفتگو با پژواک، انفجار ماین را تائید کرده؛ اما در مورد تلفات آن معلومات نداد.

نعمت الله یکتن از باشنده گان منطقه تندان به پژواک گفت :«ده خانه بودم که صدای یک انفجار قوی را شنیدم و وقتی که بیرون شدم؛ یک موتر سرف در حال سوختن بود«!

به گفتهٔ وی، نیروهای پولیس سه جسد را از این موتر بیرون کشیده و با خود بردند.

مسوولیت این حادثه را تا حال شخص و یا گروهی به عهده نگرفته است.

بر اساس یک خبر دیگر، در نتیجه درگیری طالبان مسلح با نیروهای امنیتی افغان و آیساف در ولسوالی بره کی برک ولایت لوگر، چهار طالب مسلح کشته و تعدادی زخمی شدند.

دین محمد درویش سخنگوی والی لوگر به پژواک گفت که این درگیری ؛ شام دیروز زمانی آغاز شد که طالبان مسلح بالای پوسته امنیتی در منطقه ابراهیم خیل حمله کردند.

آزادی فردی از دیدگاه اسلام

نظرمحمد "واحدیار" محصل صنف دوم پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل

آزادی فردی در دین مقدس اسلام اصطلاحی است که ساحه یا دایرهٔ فعالیت های یک شخص را در عرصه های فکری و عقیدتی نسبت به خود و جامعهٔ وی تعیین و مشخص می سازد و به او یاد میدهد که در برابر دیگران تا چه حد صلاحیت و مکلفیت دارد؟ و هر گز نمی گذارد که این آزادی وی سبب سلب آزادی دیگران گردد.

دین مبین اسلام نسبت به آزادی افراد بسیار نظر خوب و وسیعی دارد و این مقوله در نظام اجتماعی اسلام از اصول و اساسات بسیار مهم و ارزنده تلقی می شود که جامعهٔ اسلامی به وجود آن استوار می باشد. ظلم و ستم و خشونتی را که منحیث پدیده های شوم اجتماعی هستند؛ نمی پذیرد و در اسلام موجودیت یک نظام مستبد یا حکومت مطلقه به هیچ وجه قابل پذیرش و پسند نمی باشد.

در دین مقدس اسلام اولوالامر به هر نام و نشانی که باشد، مکلف است که طبق احکام اسلامی و قانون الهی و سماوی حکومت کرده و احکام شرعی را درهمه جا نافذ سازد. اسلام بدون شک در همه امور و موارد از خود قوانین و برنامه های خاصی دارد، اگر احیاناً مسلمان ها در شناخت قوانین یادشده عاجز می مانند، در این صورت می توانند، براساس نظام شورایی یا مشورتی احکام را طوری نافذ و تطبیق نمایند که مورد پذیرش و پسند دیگران واقع گردد.

زمانی که دین مقدس اسلام آزادی فکر و بیان را برای فرد تضمین نموده و حق اظهار و انتقاد سالم را برای هر کس داده است، پس برخلاف همین اصل قانون مشورتی را به طور دلخواه خود نمی تواند وضع کند.

در نظام اسلامی این حق به همه افراد داده شده است که اولوالامر خود را به اعمال نیکو توصیه و برعکس از نواهی منع کند. چنانکه خلیفهٔ اول مسلمانان حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله تعالی عنه) زمانی که سردار کاینات فخر موجودات حضرت محمدمصطفی (صلی الله علیه وسلم) دنیای فانی را وداع گفتند، پس از انتخاب او به حیث خلیفهٔ مسلمین در نخستین خطبه خود چنین می فرماید: "ای مردم من به خوش شما مسوول امور شما گردیدم، از شما بهتر نیستم و مانند شما یک فرد هستم، در صورتی که پیرو حق بودم، اطاعتم کنید و اگر دیدید که در باطل روان هستم، به راه درستم رهنمایی نمایید. تا زمانی از من اطاعت نمایید که در راه خداوند متعال برابرهستم، زمانی که از اوامر خداوند متعال سرکشی نمودم، پس اطاعتم بر شما لازم نیست".

به همین ترتیب، خلیفهٔ دوم مسلمانان حضرت عمرفاروق (رضی الله تعالی عنه) برای مردم فرمود: "هرگاه من از راه درست منحرف شدم، با من چه خواهید کرد؟ در این وقت یک تن از مسلمان های بسیار قوی الایمان از جای خود برخاست و شمشیر برندهٔ خود را از نیامش بیرون کرد و به خلیفه گفت: اگر شما از راه درست منحرف شدید، به این شمشیر سرت را از تنت جدا خواهیم کرد".

حضرت عمر(رضی الله تعالی عنه) از شنیدن این حرف بسیار خرسند گردید، شکرخداوند (جل جلاله) را به جا کرد که در میان مسلمانان چنین کسانی هست که حتا خلیفهٔ خود را به زورشمشیر به راه درست برابر می سازد و نمی گذارند که از حق و عدالت انحراف نماید.

این خلیفه که مردم از دیدن و هیبت آن به لرزه می آمدند بازهم راه انتقاد و اعتراض را برخود بسته نکرده و از برداشت و تحمل عظیم شنیدن حق برخوردار بوده است.

در یکی از روزها اموال غنیمت بین مسلمانان تقسیم می شد، در این اموال یک نوع چادرهای یمانی هم وجود داشت و به هر فرد یک یک چادر رسید، در این جمله به حضرت عمر(رضی الله تعالی عنه) و پسر وی عبدالله هم یک یک چادر رسید. چون قد وقامت ایشان بزرگ بود و یک چادر به لباس ایشان بسنده نمی کرد. عبدالله نیز چادرخود را به ایشان داد که لباس ایشان کامل شود. روز دیگرخلیفه لباس را می پوشد و به منبر بالا می شود؛ به مردم خطاب می کند:

یا ایها الناس اسمعوا و اطیعوا. یعنی ای مردم بشنوید و اطاعت کنید. در این وقت سلمان فارسی از جای خود بر می خیزد و می گوید: لاسمع لک علینا و لاطاعهٔ. یعنی نمی شنویم و نه اطاعتت می کنیم.

حضرت عمر(رضی الله تعالی عنه) گفت: چرا؟

وی گفت: این لباس را از کجا کردید؟ یک چادر خو بر شما کافی نیست، پس معلوم می شود که شما از دیگران زیاد گرفته اید، بی عدالتی کرده اید.

حضرت عمر(رضی الله تعالی عنه) به پسرخود عبدالله گفت که این سوال را شما جواب دهید. زمانی که عبدالله توضیحات داد که من چادر خود را به پدر بزرگوارم بخشیدم، تا لباس ایشان کامل گردد. پس ازآن سلمان فارسی گفت: اکنون حرف های شما را می شنویم و اطاعتت می کنیم.

به همین قسم شخصی بالای حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) انتقاد کرد. در این وقت مسلمانان خواستند، تا آن شخص را تأدیب کنند، اما جناب عالیقدر شان اجازه نفرمودند و نخواستند، تا آزادی آن شخص سلب گردد.

از مثال های بالا به وضاحت معلوم می شود که درصدر اسلام در جامعهٔ اسلامی، عدالت اجتماعی و آزادی فردی تا چه حد حاکم بوده که مردم بالای امیری چون حضرت عمر(رضی الله تعالی عنه) و حتا پیامبر بزرگوار اسلام هم انتقاد می کردند.

در نتیجه گفته می توانیم که اسلام مقدس ما هیچگاهی مانع و باعث سلب آزادی های دیگران نمی گردد؛ مگرزمانی که این آزادی فرد وسیلهٔ سلب آزادی دیگران شود و اسلام جبر، ظلم و استبداد را نیافریده است و به هیچ کس اجازه نمی دهد که با استفاده از نام مقدس اسلام به نفع خود سودجویی نماید.

جایگاه ناپیدای افغانستان در جادهٔ ابریشم جدید

قسمت سوم

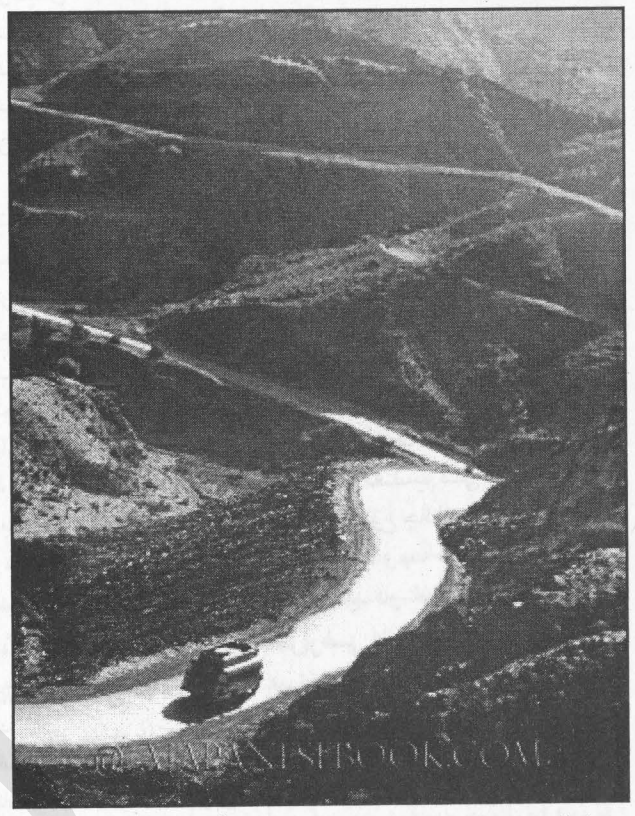

در ماه اپریل ۱۹۹۷، قرغیزستان به این سازش‌نامه پیوست. همچنین اوکراین، قزاقستان، ارمنستان و بلغارستان به پیوستن به سازش‌نامه ابراز آرزومندی کردند. ازبکستان، قرغیزستان و چین در اپریل ۱۹۹۷، یادداشتی را به امضاء رساندند در زمینهٔ ساختن راه آهن اندیجان (ازبکستان)-اوش (قرغیزستان)- کاشغر (چین)، که راه‌های آهن چین و کشورهای آسیای میانه، ایران و آن سوی قفقاز را در یک شبکهٔ واحد با هم پیوند می‌زند.

این دهلیز نو ترانسپورتی نسبت به راه‌های موجود از طریق گرهگاه دوستی (قزاقستان) ۱۵۰۰ کیلومتر و از راه‌های آهن روسیه ۴۰۰۰ کیلومتر کوتاهتر است. این مسیر بارها نسبت به شاهراه ترانس سیبیر دارای قابلیت رقابت است. چیزی که نگرانی ویژه‌یی را بر می‌انگیزد. در سپتمبر ۱۹۹۸، در باکو زیر سرپرستی اتحادیهٔ اروپایی در چارچوب برنامهٔ TRACECA، کنفرانس بین‌المللی "رستاخیز جادهٔ ابریشم باستانی اروپا- قفقاز- آسیا" برگزار گردید، که در آن مقام‌های رسمی ۳۲ کشور و ۱۳ سازمان های بین‌المللی حضور داشتند.

از این رو، خطوط جدید ترانسپورت برای انتقال نیرومند و با ثبات جریان‌های باری از منطقهٔ آسیا- اقیانوس آرام، آسیای میانه، خلیج فارس و غرب اروپا، با دور زدن سیستم حمل و نقل روسیه و در گام نخست، شاهراه راه آهن ترانس سیبری آن شکل می‌گیرد. به منظور مقابله با گرایش‌های یاد شده در بالا، بایستی شبکهٔ کریدورهای طول البلدی و عرض البلدی "جنوب-غرب-شمال" شکل یابد که بتوان جریان‌های اضافی بارها و مسافران را از کشورهای اروپای شمال باختری و شرق میانه جلب کرد.

در پیوند با این، لازم است تا کار را در زمینهٔ ساختن کریدورهای بین‌المللی ترانسپورتی شمارهٔ ۲ (برلین-وارسا- مینسک- مسکو- نیژنی نوگورد) با ادامهٔ آن تا ایکاترینبورگ و سپس تا شاهراه راه آهن ترانس سیبری و نیز، کریدور شمارهٔ ۹ (هلسنکی-سانکت پتربورگ- مسکو) را با تمدید تا نوواروسیسک و آستراخان) پویاتر ساخت. ادامهٔ منطقی این کار می‌تواند، ایجاد جادهٔ موتر رو و راه آهن و کشتیرانی در دریای کسپین از طریق بندرهای ترکمنستان و ایران و سپس به منطقهٔ خلیج فارس و دریای عرب باشد. این کار نمی‌تواند، در آینده با «گشودن» تدریجی آبراه‌های داخلی روسیه، به ویژه کانال ولگا- دریای دن به روی باربری‌های بین‌المللی متصل نشود.

هرگاه پروژه‌هایی چون تراسیکا یا گوادر- کوشکا و پروژه‌هایی چون تاپی، نابوکو، و تاپی را پروژه‌های ژیواکونومیک ارایه شده از سوی جهان تالاسوکراسیم ارزیابی نماییم، طرح‌هایی چون شرق میانهٔ بزرگ، آسیای جنوبی بزرگ و آسیای مرکزی بزرگ سازواره‌های ژیوپولیتیک و ژیواستراتیژیک آن را می‌سازند. از همین جا پیوند این طرح ها با هم روشن می‌گردد. تصادفی نیست که پروفیسر استار- رییس انستیتوت آسیای مرکزی و قفقاز پوهنتون جان هوپکینز امریکا در سال ۲۰۰۸ همایشی را زیر نام "راه ابریشم نو- ترانسپورت و تجارتی در آسیای مرکزی بزرگ" برگزار کرد، و برنامه‌یی را با نام "برنامهٔ مطالعات راه ابریشم" (Silk Road Studies Program) در دستور کار قرار داد.

وی در کتاب خود در این زمینه می‌نویسد: "با فروپاشی شوروی، تصمیم چین برای باز کردن تجارت در سراسر مرزهای غربی آن و بازگشت تدریجی افغانستان به جامعهٔ ملل، تجارتی قاره‌یی که در برگیرندهٔ کل جرم زمین اوراسیایی بار دیگر ممکن می‌گردد." استفاده از نام افغانستان از سوی استار در این جمله شایان توجه است. هر چه است، در اندیشه‌های پروفسور استار به افغانستان حیثیت یک کشور هسته نه تنها در طرح آسیای مرکزی بزرگ و در متصل شدن به سه طرح شرق میانهٔ بزرگ، آسیای جنوبی بزرگ و آسیای مرکزی بزرگ داده شده؛ بلکه در طرح احیای جادهٔ ابریشم بزرگ، نقش پل میان آسیای جنوبی و آسیای مرکزی داده شده است.

هرگاه ترسیکا یا راه ابریشم نو را همچون کریدور پیوند زنندهٔ شرق- غرب (چین- اروپا از راه آسیای میانه- بحیرهٔ کسپین- قفقاز و ترکیه) ارزیابی نماییم که با کنار زدن روسیه و ایران می‌بایست کشیده می‌شد؛ راه آهن کراچی- گوادر- چمن- قندهار- کوشکا را که بر پایهٔ تیوری استار باید ساخته می‌شد؛ می‌توان همچون کریدور متمم جنوب- شمال پیوند دهندهٔ هند، کشورهای عربی و آفریقایی با آسیای مرکزی از راه پاکستان و افغانستان خواند که از مسیر جنوب به تراسیکا وصل می‌شد. در یک سخن، راه ابریشم نو عبارت است، از یک پروژهٔ ارایه شده از سوی ایالات متحده برای کنترل راه‌های اتصال میان قاره‌یی اروآسیایی که سازهٔ اصلی آن عبارت است، از تراسیکا چون راه پیوند دهندهٔ چین، آسیای میانه و قفقاز به اروپا. کریدور گوادر- کوشکا شاخه متمم آن است که در سیمای کریدور جنوب- شمال تبارز می‌یابد.

سازه‌های انرژیتیک این پروژه عبارت‌اند از: ناباکو و تاپی:

در مقالهٔ «دهلیز اروآسیایی: ژیوپولیتیک لوله‌ها و جنگ سر نو» (The Eurasian Corridor: Pipeline Geopolitics and the New Cold War) برگردان ناتالیا لاوال می‌خوانیم: "استراتیژی امریکایی راه ابریشم (سیستم ترانس اروآسیایی امنیتی- استراتیژیک راه ابریشم) سازوارهٔ مهم سیاست خارجی امریکا در دورهٔ پس از جنگ سرد است. این استراتیژی در پیش‌نویس قانون ارایه شده به کنگرهٔ امریکا به سال ۱۹۹۹ شکل گرفت که به ایجاد شبکه‌یی از دهلیزهای انرژیتیک و ترانسپورتی پیوند دهندهٔ آسیای مرکزی و در سرانجام با شرق دور فرا می‌خواند. استراتیژی راه ابریشم به سان سیستم ترانس اروآسیایی امنیت تعریف می‌گردد.

این استراتیژی، به نظامی‌سازی کریدور اروآسیایی بخش جدایی ناپذیر بازی بزرگ فرا می‌خواند. هدف اعلامی استراتیژی، به گونه‌یی که در هماهنگی با سند پیشنهاد شده دربارهٔ استراتیژی راه ابریشم در ماه مارچ ۱۹۹۹ تهیه شده است، در گسترش پهنهٔ امپراتوری تجارتی امریکایی در امتداد کریدور گستردهٔ جغرافیایی است. در دورهٔ بوش استراتیژی راه ابریشم شالودهٔ انترناسیونالیزم امریکا- ناتو را می‌ساخت. عمدتاً به مقصد همگرایی جمهوری‌های پیشین قفقاز و آسیای مرکزی و کشاندن آنان به گسترهٔ نفوذ امریکا.

پیاده نمودن پیروزمندانه استراتیژی جاده ابریشم نیازمند «نظامی‌سازی» همزمان سراسر راهرو اروآسیایی از دریای میانزمینی (مدیترانه) خاوری تا چین از طریق افغانستان به عنوان ابزار تامین کنترول بر گنجینه‌های بزرگ نفت و گاز و همچنین تأمین «حفاظت» مسیرهای لوله‌های رسانایی و دهلیزهای بازرگانی است. حمله به افغانستان در اکتبر ۲۰۰۱ از این اهداف استراتژیک ایالات متحده در آسیای مرکزی به شمول کنترول بر کریدورهای رسانایی انرژی حمایت کرد. افغانستان خود همچنین پل استراتژیک زمینی پیوند دهنده گنجینه‌های عظیم نفتی از دریای کاسپین تا دریای عرب است.

نظامی‌سازی روند در چهارچوب استراتژی راه ابریشم روی هم رفته ضد چین، روسیه و ایران است. راه ابریشم بزرگ متوجه مسایل زیر است: «ایجاد پیوندهای نیرومند سیاسی و اقتصادی و امنیتی میان قفقاز جنوبی و آسیای مرکزی با غرب، زمینه‌ساز ثبات در این منطقه (که در برابر فشار سیاسی و اقتصادی از سوی جنوب، شمال و خاور [منظور از روسیه در شمال، عراق، ایران و خاور میانه در جنوب و چین در خاور است] آسیب پذیر است، خواهد گردید. (برگرفته از نشست ۱۰۶ - م کنگره، سند استراتیژی راه ابریشم، ۱۹۹۹) پیشگیری سیاست‌های نئولیبرالی در چهارچوب رایزنی با صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی بخشی جدایی ناپذیر از استراتژی جاده ابریشم است، که به دنبال گسترش «اقتصاد بازار آزاد... [که] انگیزه‌هایی مثبتی برای سرمایه‌گذاری بین‌المللی خصوصی، توسعه تجارت و دیگر اشکال تعامل تجاری خواهد داد، می‌باشد.

ادامه دارد

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

توقیف: به عقاید مذهبی و اخلاقی توقیف شده باید احترام گذاشته شود.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

ارادهٔ ورځپانې یوازې دسرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې دلیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com
معاون: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹۶۲۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنک، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Farhat yar
Editor: Khadem Ahmad
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com